

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 2Sžk/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8018200085
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petra Príbelská
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:8018200085.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a členov senátu JUDr. Anity Filovej a JUDr. Juraja Vališa, LL.M. (spravodajca), v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): LESY DRANEC, s.r.o., Krížna 56, Bratislava, IČO: 48 302 074, právne zastúpený: Advokátska kancelária Bröstl & Čentík s.r.o., Rázusova 1, Košice, IČO: 50 560 611, proti žalovanému: Okresnému úradu Prešov, odbor opravných prostriedkov, Nám. mieru 3, Prešov, za účasti: 1/ Združenie vlastníkov lesa - Pozemkové spoločenstvo Príkra, Príkra, Krajná Poľana, 2/ B. X., F.. XXA, XXX XX V.-G., N., 3/ M. F., F.. XXA, XXX XX V.-G., N., 4/ M. H., F.. XXA, XXX XX V.-G., N., 5/ M. C., F.. XXA, XXX XX V.-G., N., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-PO-OOP4-2017/043257/3-MOP z 28. novembra 2017, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 2S/9/2018-131 z 29. januára 2019, takto

rozhodol:

Kasačná sťažnosť sa z a m i e t a .

Účastníkom konania sa právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

I.

Priebeh administratívneho konania a súdneho konania

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „krajský súd“ alebo „správny súd“) rozsudkom č.k. 2S/9/2018-131 z 29. januára 2019 (ďalej aj len „napadnutý rozsudok“) podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. OU-PO-OOP4-2017/043257/3-MOP z 28. novembra 2017 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie“) v spojení s rozhodnutím Okresného úradu Svidník, pozemkového a lesného odboru (ďalej aj len „prvostupňový orgán“) č. OU-SK-PLO/2017/003778-009 z 7. septembra 2017 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“). Napadnutým rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým prvostupňový orgán povolil podľa § 25 ods. 4 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch (ďalej aj len „zákon o lesoch“ alebo „zákon č. 326/2005 Z.z.“) ďalšiemu účastníkovi 1/ Združeniu vlastníkov lesa - pozemkové spoločenstvo Príkra (ďalej aj len „PS Príkra“) používanie lesnej cesty na lesnom pozemku C-KN 471 v častiach, cez ktoré prechádzajú parcely E-KN 887, 891, 895, 896, 897 a 899 v k.ú. N. K. vo vlastníctve LESY DRANEC, s.r.o., B. X., M. F., M. H., M. C. na činnosti súvisiace s ťažbou a prepravou dreva na dobu do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci žalobného návrhu o určenie času a spôsobu užívania lesnej cesty a výšky a spôsobu úhrady za užívanie lesnej cesty podaného na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 8C/26/2017.

2. Na základe správnej žaloby správny súd preskúmal rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorým príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva podľa § 2 ods. 3 a § 3 ods. 2 písm. b/ zákona č.

180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy v súlade s § 56 ods. 1 písm. c/ a § 60 ods. 1 písm. h/ zákona č. 326/2005 Z.z. a v súlade s § 46 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej len ako „správny poriadok“) na základe žiadosti o vydanie rozhodnutia o využívaní lesnej cesty podľa § 25 ods. 4 zákona o lesoch povolil PS Príkra používanie lesnej cesty na lesnom pozemku C-KN 471 v častiach, cez ktoré prechádzajú parcely E-KN 887, 891, 895, 896, 897 a 899 v k.ú. N. K. vo vlastníctve LESY DRANEC s.r.o a spol. na činnosti súvisiace s ťažbou a prepravou dreva, na dobu do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci žalobného návrhu o určenie času a spôsobu užívania lesnej cesty a výšky a spôsobu úhrady za užívanie lesnej cesty podaného na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 8C/26/2017.

3. Správny súd citoval § 24 ods. 1 a 3 a § 25 ods. 3, 4 a 6 zákona o lesoch a poukázal na význam a účel preskúmaného administratívneho konania a rozhodnutia, ktorého cieľom je poskytnutie dočasnej, predbežnej úpravy vzťahov k dotknutej komunikácii až do definitívneho rozhodnutia súdu, pričom uviedol, že tomuto účelu a charakteru konania je potrebné podriaď aj spôsob a rozsah dokazovania v administratívnom konaní, keď by komplikované skúmanie vlastníckych vzťahov (ktoré v konečnom dôsledku rieši civilný súd) sťažilo resp. znemožnilo práve poskytnutie rýchlej úpravy vzájomných vzťahov k lesnej komunikácii v zmysle ustanovenia § 25 ods. 4 zákona o lesoch.

4. Krajský súd poukázal na to, že v predmetnej veci v civilnom konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 8C/26/2017 bolo vydané neodkladné opatrenie, potvrdené uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 20Co/80/2018-219 z 11. júla 2018, pričom predmetom neodkladného opatrenia je uloženie povinnosti v danom konaní žalovanému, aby odomkol a ponechal odomknutú závoru na verejnej účelovej lesnej ceste na parcele CKN č. 471 k.ú. N. K. a parcele CKN č. 208 k.ú. W.. Súčasne je povinný strpieť prechod a prejazd osobnými a nákladnými autami, kamiónmi, lesnými traktormi, prípadne inou technikou určenou na ťažbu, približovanie, manipuláciu a zvoz dreva a státie počas naložky dreva po verejnej účelovej lesnej ceste evidovanej na katastrálnej mape ako parcela CKN 471 k.ú. N. K., prejazd z parcely CKN 471 k.ú. N. K. na parcelu CKN 208 k.ú. W. a späť z parcely CKN 208 k.ú. W. na parcelu CKN 471 k.ú. N. K.. Ďalej je povinný zdržať sa vytvárania akýchkoľvek prekážok v ktorejkoľvek časti verejnej účelovej lesnej cesty na parcele CKN 471 k.ú. N. K., ktoré by znemožňovali žalobcovi vjazd, prejazd a výjazd z lesnej cesty na parcele CKN 471 k.ú. N. K.. Taktiež je povinný zdržať sa vytvárania akýchkoľvek prekážok v ktorejkoľvek časti verejnej účelovej lesnej cesty na parcele CKN 208 k.ú. W., ktoré by znemožňovali žalobcovi vjazd, prejazd a výjazd z lesnej cesty na parcele CKN 208 k.ú. W..

5. Krajský súd nepovažoval za relevantné námietky týkajúce sa rozdielneho charakteru vlastníctva lesnej cesty na jednej strane a vlastníctva lesného pozemku, cez ktorý lesná cesta prechádza, na druhej strane. Uviedol, že rozhodovanie správneho orgánu sa týka užívania lesnej cesty a vlastníctvo cesty a pozemku je v podstate veci rovnaká, potenciálne totiž do práv zasahuje rozhodnutie z dôvodu povolenia užívania cesty, a otázky vlastníctva určujú len potenciálny okruh subjektov, ktorí by nim mohli byť zasiahnutí, či už to bude vlastník cesty a pozemku v jednej osobe, alebo vlastník cesty a vlastník pozemku. Uviedol, že zákon o lesoch upravuje v zásade rovnaký právny režim pri využití a prípadných zásahoch do vlastníctva lesných pozemkov a lesných ciest, voči obom predmetom vlastníctva uprednostňuje dohodu strán, v prípade nedosiahnutia dohody odkazuje na súdne konanie a akékoľvek škody spôsobené užívaním lesného pozemku i lesnej cesty sankcionuje povinnosťou nahradiť, odstrániť spôsobenú škodu.

6. K námietke, že nebola vyriešená otázka, či došlo k dohode krajský súd konštatoval, že administratívny spis poskytuje dostatočný podklad pre záver, že dohoda sa nedosiahla. K tomu uviedol, že zákonná definícia „Ak sa nedosiahne dohoda ...“ (§25 ods. 3, resp. § 24 ods. 2 zákona o lesoch), pomenúva faktický aktuálny stav bez dohody, a to stav v dobe pred podaním žaloby na súde, resp. v čase podania žiadosti správneho orgánu a z vyjadrenia žalobcu v administratívnom konaní vyplýva, že v rozhodnom čase, t.j. v čase podania žiadosti zo strany ďalšieho účastníka 1/ o rozhodnutie, nebola medzi účastníkmi dohoda o spôsobe a podmienkach využívania lesnej cesty, keďže ďalší účastník 1/ cestu užívať nemohol, to bez ohľadu na to, či z dôvodu nechoty plniť už skôr dohodnuté podmienky. Krajský súd poukázal na to, že neexistencia dohody je preukázaná aj tým, že ďalší účastník 1/ preukázateľne podal žalobu v zmysle zákonnej možnosti podľa § 25 ods. 3 zákona o lesoch na Okresnom súde Svidník.

7. Za nedôvodnú považoval krajský súd námietku voči rozsahu užívania lesnej cesty vyplývajúceho z povoľovacieho rozhodnutia, ktorý žalobca označil za nezákonný a neústavný pre neprimeranosť zásahu do jeho vlastníckeho práva, a to okrem iného z dôvodu existencie inej vhodnej lesnej cesty, resp.

nedostatočného vykonaného zisťovania správnymi orgánmi v súvislosti s touto alternatívou. Ústavnú, či zákonnú primeranosť (z pohľadu rozsahu a spôsobu) povoleného užívania práve dotknutej lesnej cesty orgánmi verejnej správy podľa krajského súdu v zásade potvrdil žalobca svojím konaním a vzájomnými vzťahmi s ďalším účastníkom 1/, keď ním zmienenou dohodou umožnil ďalšiemu účastníkovi 1/ využívať práve spornú lesnú cestu na konkrétnu činnosť a k zmareniu dohody došlo nie z dôvodu Ústave SR alebo zákonu odporujúcemu užívaniu práve tejto a nie inej lesnej cesty, ale z dôvodu neuhrádzania úhrad za jej používanie v rozsahu, ktorý sám žalobca určil jednostranne ako neprimeraný (prechod 6-7 krát denne).

8. Pokiaľ ide o tvrdenú neústavnú neproporcionalitu povoleného užívania lesnej cesty vzhľadom na úkony súvisiace s obhospodarovaním lesov, krajský súd uviedol, že sám žalobca nespochybnil, že má ísť výlučne o úkony v súvislosti s obhospodarovaním lesov, pričom sústreďovanie, preprava a uskladňovanie dreva je jednou z takýchto činností a zákon o lesoch v § 24 reguluje práva a povinnosti pri týchto činnostiach. Už táto skutočnosť podľa krajského súdu naznačuje, že základný ústavný rámec zamerania povolenej činnosti evidentne je dodržaný, keďže ide o druh činnosti predpokladaný a regulovaný osobitným zákonom, pričom rozhodnutie v tejto veci bolo vydané na zabezpečenie plnenia povinností podľa § 28 zákona o lesoch, t.j. povinností pri ochrane lesa, medzi ktoré patrí podľa ods. 1 písm. c/ prednostne odstraňovať z lesných porastov choré a poškodené stromy, ktoré môžu byť zdrojom zvýšenej početnosti biotických škodlivých činiteľov okrem územia s piatym stupňom ochrany, ale tiež napr. podľa odseku 2 v prípade ohrozenia lesov alebo škôd spôsobených škodlivými činiteľmi je obhospodarovateľ lesa povinný na svoje náklady neodkladne vykonať opatrenia na odvrátenie ohrozenia lesov a odstránenie následkov škôd. S poukazom na obsah administratívneho spisu krajský súd uviedol, že ďalší účastník 1/ adresoval žalobcovi podanie, z ktorého je evidentné, že po zistení kalamity v porastoch v lokalite Magala spôsobenej vetrom a podkôrnym hmyzom vydal odborný lesný hospodár (OLH) hlásenie o vzniku náhodnej ťažby podľa JPRL a teda táto situácia bez pochyby avizuje nevyhnutnosť vykonať potrebné úkony pri ochrane lesa v zmysle § 28 zákona o lesoch.

9. Krajský súd s poukazom na akútne, preventívny charakter napadnutého rozhodnutia uviedol, že absolútna precíznosť, ktorú žalobca očakával od rozhodnutí orgánov verejnej správy v súvislosti s rozsahom, druhom, štruktúrou náhodnej ťažby (kalamity), limitovaním objemu náhodnej ťažby, časových súvislostí a výšky náhrady za užívanie, nie sú nevyhnutnými náležitosťami obsahu napadnutých rozhodnutí, bez ktorých sa stáva rozhodnutie neústavným, nezákonným. Okrem toho poukázal na to, že oprávnená osoba je aj za týchto okolností zaťažená zákonnou povinnosťou vo vzťahu k náhrade a odstraňovaniu spôsobenej škody a nesúlad strán v žalobcom vymedzených otázkach má byť ešte pred vydaním rozhodnutia orgánu verejnej správy riešený žalobou podanou na súde v rámci civilného sporového konania, k čomu v tejto veci aj došlo.

10. K námietke, že existuje aj iná prístupová a odvozová cesta, ako tá, ktorá bola určená v preskúmanom rozhodnutí krajský súd uviedol, že kritérium nevyhnutnosti vymedzené v ustanovení § 25 ods. 4 v spojení s § 28 zákona o lesoch je potrebné vykladať komplexne z pohľadu účelu zákona a nie je možné nevyhnutnosť spájať len s fyzickou prístupovou možnosťou k obhospodávaným pozemkom, ale je potrebné prihliadať komplexne na všetky ďalšie kritéria vymedzené v § 28 zákona o lesoch, na ktoré samotný zákon odkazuje, medzi ktoré patrí tiež zohľadnenie ďalších ekologických, fyto technických a iných kritérií tam vymedzených. Toto posúdenie podlieha správnej úvahe konajúceho správneho orgánu a krajský súd nezistil, že by v tomto smere došlo k vybočeniu z kritérií správnej úvahy.

II.

Argumentácia účastníkov v kasačnom konaní

11. Žalobca ako sťažovateľ zastúpený advokátskou kanceláriou, podal včas kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/ a g/ SSP a navrhol, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že zruší napadnuté rozhodnutie a vec mu vráti na ďalšie konanie a súčasne prizná sťažovateľovi náhradu trov konania. Nesúhlasil s posúdením povahy napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k tomu, že povaha tohto rozhodnutia by vylučovala skúmanie elementárnych otázok, akými je napr. vlastníctvo lesnej cesty a existencia inej prístupovej cesty. Skúmanie vlastníctva považuje za nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia podľa § 25 zákona o lesoch z dôvodu, že nie je akceptovateľné, aby rozhodnutie orgánu verejnej moci zaťažovalo určitou povinnosťou osobu, ktorá nie je pasívne legitimovaná. K tomu uviedol, že vlastníctvo pozemku a vlastníctvo lesnej cesty sú dva rozdielne inštitúty. Pozemná komunikácia je

samostatnou vecou a právne vzťahy k nej nemusia byť totožné so vzťahmi k pozemku a uvedené je relevantné z dôvodu, že rozhodnutie sa má vzťahovať na vlastníka cesty. K tomu poukázal na to, že neplatí zásada superficies solo cedit a na zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon), § 22 vyhlášky č. 35/1984 Zb. a samotný zákon o lesoch, z ktorých vyplýva, že sa rozlišuje medzi lesným pozemkom a lesnou cestou. Namietal nedodržanie podmienky nevyhnutnosti, pretože tento pojem je podľa sťažovateľa potrebné vykladať tak, že povinnosti podľa § 28 zákona o lesoch nemožno zabezpečiť inak, ako rozhodnutím vo veci využívania lesnej cesty a v prípade, že na zabezpečenie týchto povinností nie je nevyhnutné užívať predmetnú lesnú cestu, vydanie takého rozhodnutia nie je dôvodné. V tejto súvislosti poukázal na možnosť využitia inej lesnej cesty. Nestotožnil sa s výkladom krajského súdu vo vzťahu k § 25 ods. 4 v spojení s § 28 zákona o lesoch a uviedol, že rozhodnutie správneho orgánu musí nadväzovať na potrebu vykonávať preventívne opatrenia s cieľom predchádzať poškodeniu lesa a vykonávať ochranné a obranné opatrenia pred škodami spôsobovanými škodlivými činiteľmi. Povinnosti podľa § 28 zákona o lesoch bolo podľa sťažovateľa možné realizovať bez ohľadu na užívanie lesnej cesty. Ďalej sťažovateľ namietal ústavnú neprímeranosť, pretože odvoz dreva nespadá pod činnosti podľa § 28 zákona o lesoch, pre ktorých zabezpečenie je možné vydať rozhodnutie podľa § 25 ods. 4 cit. zákona a okrem toho za neprímeraný sťažovateľ nepovažoval samotný odvoz (prepravu) dreva, ale rozsah a intenzitu užívania lesnej cesty a nesplnenie úhrad za využívanie lesnej cesty. Sťažovateľ taktiež namietal, že krajský súd sa nevyssporiadal s tým, či došlo k uzavretiu dohody podľa § 25 ods. 3 zákona o lesoch a, či teda bola splnená základná podmienka pre vydanie rozhodnutia § 25 ods. 4 zákona o lesoch.

12. Žalovaný sa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti stotožnil s napadnutým rozsudkom krajského súdu, poukázal na svoju predchádzajúcu argumentáciu a navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.

III.

Posúdenie kasačného súdu

13. V zmysle čl. 154g ods. 4 a 6 Ústavy v spojení s § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 757/2004 Z.z.“) odo dňa 1. augusta 2021 začal Najvyšší správny súd SR činnosť a stal sa príslušným na konanie vo všetkých veciach, v ktorých do 31. júla 2021 konali senáty správneho kolégia Najvyššieho súdu SR. Predmetná kasačná sťažnosť bola predložená Najvyššiemu súdu SR 28. januára 2020 a bola zaregistrovaná pod sp.zn. 2Sžk/4/2020. V zmysle uvedeného je od 1. augusta 2021 na konanie o predmetnej kasačnej sťažnosti príslušný Najvyšší správny súd SR. Vec bola v zmysle § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. v súlade s platným a účinným Rozvrhom práce Najvyššieho správneho súdu SR náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR pridelená senátu 5S Najvyššieho správneho súdu SR, ktorý o nej rozhodol v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia pod pôvodnou spisovou značkou. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 453 ods. 1 a 2 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal postupom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky <http://www.nssud.sk> (§ 137 ods. 2 a 3 SSP) a kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 461 SSP zamietol ako nedôvodnú.

14. Podľa § 24 ods. 1 a 3 zák. č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení účinnom ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia,

(1) Obhospodarovateľ lesa alebo nákupca dreva je povinný

a) pri sústreďovaní, preprave a uskladňovaní dreva zabrániť nadmernému poškodzovaniu pôdy, okolitých stromov, lesných ciest a vodných tokov; po ukončení činnosti vykonať opatrenia na zmiernenie alebo odstránenie negatívnych dôsledkov poškodenia a na zabránenie ďalšieho poškodzovania, najmä vodnou eróziou,

b) vyhotovovať doklady o pôvode dreva a viesť súvisiacu evidenciu,

c) uplatňovať pri uvádzaní dreva na trh systém náležitej starostlivosti podľa osobitných predpisov.33b)

(...)

(3) Do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu podľa odseku 2 môže orgán štátnej správy lesného hospodárstva rozhodnúť vo veci používania cudzích pozemkov podľa odseku 2. Odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok. Tým nie sú dotknuté všeobecné predpisy o náhrade škody.35)

15. Podľa a § 25 ods. 3, 4 a 6 zák. č. 326/2005 Z.z.

(3) Lesné cesty je oprávnený využívať každý po dohode s ich vlastníkom, správcom alebo so združením podľa § 51 ods. 2 o čase a spôsobe využívania lesných ciest a o výške a spôsobe úhrady za ich využívanie. Ak sa nedosiahne dohoda a osoba ich potrebuje na hospodárenie v lesoch alebo na zabezpečovanie starostlivosti o dotknuté územie a o stavby a zariadenia na tomto území, o čase a spôsobe využívania lesných ciest a o výške alebo spôsobe úhrady za využívanie lesných ciest rozhoduje súd.34)

(4) Do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu podľa odseku 3 môže orgán štátnej správy lesného hospodárstva rozhodnúť vo veci využívania lesnej cesty, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie povinností podľa § 28. Odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok.

(...)

(6) Osoby oprávnené využívať lesnú cestu sú povinné využívať lesnú cestu spôsobom, ktorým sa minimalizuje poškodenie lesnej cesty, stavieb a zariadení s ňou súvisiacich. Ak napriek tomu dôjde k jej poškodeniu, sú povinné o tejto skutočnosti bezodkladne informovať vlastníka, správcu alebo združenie podľa § 51 ods. 2 a na vlastné náklady vykonať opatrenia na zabránenie ďalšieho poškodzovania a odstránenie škody; tým nie sú dotknuté všeobecné predpisy o náhrade škody.35)

16. Kasačný súd po oboznámení sa s obsahom kasačných námietok považuje za relevantné vyriešenie otázky, či za daných skutkových okolností boli splnené podmienky pre vydanie rozhodnutia o povolení užívania lesnej cesty v zmysle § 25 ods. 4 zákona o lesoch.

17. Kasačný súd poukazuje na to, že prvostupňový orgán povolil podľa § 25 ods. 4 zákona o lesoch ďalšiemu účastníkovi 1/ používanie lesnej cesty na lesnom pozemku C-KN 471 v častiach, cez ktoré prechádzajú parcely E-KN 887, 891, 895, 896, 897 a 899 v k.ú. N.Ý. K. vo vlastníctve sťažovateľa a ďalších účastníkov 2/ až 4/, na činnosti súvisiace s ťažbou a prepravou dreva na dobu do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci žalobného návrhu o určenie času a spôsobu užívania lesnej cesty a výšky a spôsob úhrady za užívanie lesnej cesty podaného na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 8C/26/2017. Vychádzajúc z dôvodovej správy k ustanoveniu § 25 zákona o lesoch, toto má za cieľ zabezpečiť ochranu lesných pozemkov a porastov na nich pri realizácii technologickej prípravy pracovísk, budovaní a prevádzkovaní ostatných zariadení slúžiacich lesnému hospodárstvu. Definuje sa sprístupňovanie lesa, ktorého cieľom je vytvorenie podmienok na efektívne plnenie plánovaných opatrení, využívanie funkcií lesov, zabezpečenie protipožiarnej ochrany, poskytnutie zdravotnej pomoci a záchranu každému, kto má právo vstupovať na lesné pozemky. Citovaným ustanovením sa ustanovujú povinnosti vlastníkov a správcov zabezpečovať udržiavanie lesnej cesty, umožniť jej bezplatné využívanie na presne vymedzené účely a umožniť na základe zmluvného vzťahu jej využívanie na lesnú dopravu každému, kto ju potrebuje na hospodárenie v lesoch alebo na zabezpečenie starostlivosti o dotknuté územie.

18. Z uvedeného je zrejmé, že v prejednávanej veci malo ísť o umožnenie využívania lesnej cesty na lesnú dopravu na základe zmluvného vzťahu a to za účelom hospodárenia v lesoch resp. zabezpečenia starostlivosti o dotknuté územie - v tomto prípade z dôvodu zistenia kalamity v porastoch v lokalite Magala spôsobenej vetrom a podkôrnym hmyzom, kedy vydal odborný lesný hospodár (OLH) hlásenie o vzniku náhodnej ťažby podľa JPRL a bolo potrebné vykonať úkony vo vzťahu k ochrane lesa v zmysle § 28 zákona o lesoch. Tretí odsek § 25 však myslí aj na situáciu, kedy nie je možné splniť podmienku zmluvného vzťahu, čo je v citovanom ustanovení vyjadrené slovami „Ak sa nedosiahne dohoda“. V takomto prípade citované ustanovenie ustanovuje vo veci rozhodovaciu právomoc civilného súdu pokiaľ je splnený predpoklad, že dotknutá osoba potrebuje cestu využívať na hospodárenie v lesoch alebo na zabezpečovanie starostlivosti o dotknuté územie a o stavby a zariadenia na tomto území. Civilný súd v tomto prípade rozhodne o čase a spôsobe využívania lesných ciest a o výške alebo spôsobe úhrady za využívanie lesných ciest, pričom týmto jeho rozhodnutím je vo výsledku „nahradený“ zmluvný vzťah. Vychádzajúc zo skutočnosti, že niektoré úkony, ktorých uskutočnenie je potrebné na hospodárenie v lesoch alebo na zabezpečenie starostlivosti o dotknuté územie môžu byť akútneho charakteru, resp. vyžadujú si operatívnu reakciu a zásah, zákonodarca v odseku 4 ustanovenia upravil, že orgán štátnej správy lesného hospodárstva do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu podľa odseku 3 môže

rozhodnúť vo veci využívania lesnej cesty, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie povinností podľa § 28 zákona o lesoch. Z textácie citovaného odseku je zrejmé, že uvedené rozhodnutie má časovo ohraničenú platnosť, ktorá je determinovaná rozhodnutím civilného súdu vo veci. Podľa kasačného súdu možno preto rozhodnutie orgánu štátnej správy lesného hospodárstva vo veci využívania lesnej cesty vnímať ako rozhodnutie predbežnej resp. dočasnej povahy, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby nedošlo k znemožneniu plnenia povinností pri ochrane lesa. Vzhľadom na uvedené sa kasačný súd stotožňuje s posúdením povahy takéhoto rozhodnutia, ako rozhodnutia, ktorého cieľom je poskytnutie dočasnej, predbežnej úpravy vzťahov k dotknutej komunikácii až do definitívneho rozhodnutia súdu a tomuto účelu a charakteru konania je potrebné podriadiť aj spôsob a rozsah dokazovania v administratívnom konaní, keď by komplikované podrobné skúmanie vlastníckych vzťahov (ktoré v konečnom dôsledku rieši civilný súd) sťažilo resp. znemožnilo práve poskytnutie rýchlej úpravy vzájomných vzťahov k lesnej komunikácii, čím by sa zmaril samotný účel ustanovenia § 25 ods. 4 zákona o lesoch. Uvedený názor z pohľadu kasačného súdu vyplýva z vyššie uvedenej právnej úpravy a preto považuje námietku sťažovateľa ohľadom posúdenia povahy rozhodnutia zo strany krajského súdu za neopodstatnenú.

19. Kasačný súd k tomu len nad rámec poukazuje na to, že v zmysle § 25 ods. 6 zákona o lesoch bez ohľadu na to, na základe akého právneho titulu (t.j. dohoda, rozhodnutie súdu alebo rozhodnutia okresného úradu) sa lesné cesty využívajú a či sa využívajú odplatne, alebo bez odplaty, oprávnené osoby sú povinné využívať lesné cesty tak, aby sa predišlo poškodeniu a v rámci svojej činnosti sú povinné urobiť opatrenia na úplnú elimináciu, resp. podľa možnosti na minimalizáciu poškodenia. Ak však aj napriek týmto opatreniam dôjde k poškodeniu, túto skutočnosť musia bezodkladne oznámiť vlastníkom, správcovi alebo združeniu vlastníkov a sú povinné na vlastné náklady vykonať opatrenia smerujúce k zabráneniu ďalšieho poškodenia alebo k prehĺbeniu existujúceho poškodenia a na odstránenie spôsobenej škody, pričom okrem uvedeného je v tejto súvislosti zachovaný aj nárok na náhradu škody.

20. Pokiaľ ide o námietku, že nebola dodržaná podmienka nevyhnutnosti, kasačný súd sa nestotožňuje s názorom sťažovateľa, že je ho potrebné vykladať tak, že povinnosti podľa § 28 zákona o lesoch nemožno zabezpečiť inak ako rozhodnutím vo veci využívania lesnej cesty. Nevyhnutnosť sa viaže nie k právnemu titulu (t.j. nevyhnutnosť povolenia užívania prostredníctvom vydania rozhodnutia), ale k potrebnosti resp. nevyhnutnosti súvisiacej so skutkovými okolnosťami - t.j. s dôvodmi, pre ktoré možno vydať predmetné rozhodnutie. K uvedenému kasačný súd poukazuje na zistenie kalamity v porastoch v lokalite Magala spôsobenej vetrom a podkôrnym hmyzom, kedy vydal odborný lesný hospodár (OLH) hlásenie o vzniku náhodnej ťažby podľa JPRL a bolo potrebné vykonať úkony vo vzťahu k ochrane lesa v zmysle § 28 zákona o lesoch. S poukazom na § 28 ods. 1 písm. c) a ods. 2 zákona o lesoch, v zmysle ktorých je potrebné v rámci opatrení na ochranu lesa prednostne odstraňovať z lesných porastov choré a poškodené stromy, ktoré môžu byť zdrojom zvýšenej početnosti biotických škodlivých činiteľov okrem území s piatym stupňom ochrany, ale tiež napr. v prípade ohrozenia lesov alebo škôd spôsobených škodlivými činiteľmi neodkladne vykonať opatrenia na odvrátenie ohrozenia lesov a odstránenie následkov škôd, kasačný súd uvádza, že je zrejmé, že kalamita vytvorila v porastoch v lokalite Magala spôsobenej vetrom a podkôrnym hmyzom situáciu, kedy je potrebné aplikovať práve vyššie uvedené opatrenia na ochranu lesa a to operatívne, v dôsledku čoho možno konštatovať nevyhnutnosť prijatia takých opatrení, čím je splnená podmienka pre vydanie rozhodnutia podľa § 25 ods. 4 zákona o lesoch za účelom dočasnej úpravy vzťahov, ktorá vo výsledku umožní realizáciu potrebných opatrení a napokon s tým súvisiace zabezpečenie účelu zákona v tejto oblasti ochrany lesov.

21. Pokiaľ sťažovateľ namietal, že krajský súd sa nevysporiadal s tým, či došlo k uzavretiu dohody podľa § 25 ods. 3 zákona o lesoch a či teda bola splnená základná podmienka pre vydanie rozhodnutia § 25 ods. 4 zákona o lesoch, kasačný súd konštatuje že z tvrdení sťažovateľa vyplynulo, že hoci v minulosti umožnil ďalšiemu účastníkovi 1/ prechod cez lesnú cestu v období marec - máj 2016, dochádzalo k neprimeranému zneužívaniu prechodu cez lesnú cestu (6-7 krát za deň), preto bola zo strany sťažovateľa uplatnená náhrada za neprimerané užívanie lesnej cesty, doposiaľ nebola uhradená a teda ďalší účastník 1/ nedodrжал podmienky dohody porušením dojednaného času a spôsobu využívania lesnej cesty a platenia úhrady. Podľa názoru kasačného súdu na účely § 25 ods. 3 zákona o lesoch je možno za existujúcu dohodu považovať takú, ktorá nie je len formálne uzatvorená, ale dohodu, ktorá je aj z materiálneho hľadiska platná a teda dodržiavaná jej stranami. Uvedené logicky vyplýva z toho, že pokiaľ je dohoda dodržiavaná jej stranami, tak je zrejmé, že strany ju rešpektujú a nevzniká medzi nimi spor a teda nebolo by potrebné vydávať rozhodnutie, pretože by nevznikol „spor“ vo vzťahu

k užívaniu lesnej cesty. Okrem uvedeného materiálnu neexistenciu dohody potvrdzuje aj to, že ďalší účastník 1/ preukázateľne podal žalobu v zmysle zákonnej možnosti podľa § 25 ods. 3 zákona o lesoch na Okresnom súde Svidník.

22. Kasačný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku zaoberal všetkými relevantnými námietkami, preskúmal zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného a svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodnil. S predmetnými námietkami sa krajský súd dostatočne vysporiadal a vyvodil správne právne a skutkové závery, pričom neponechal otvorenú žiadnu spornú otázku, ktorej riešenie by bolo relevantné pre posúdenie prejednávanej veci. Kasačný súd preto v nadväznosti na uvedené konštatuje, že námietky sťažovateľa obsiahnuté v kasačnej sťažnosti tak neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, ani rozhodnutí správnych orgánov a preto tieto vyhodnotil ako nedôvodné. Vzhľadom na vyššie uvedené tak kasačnú sťažnosť zamietá ako nedôvodnú podľa § 461 SSP.

23. O náhrade trov kasačného konania rozhodol tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu podľa § 167 v spojení s § 467 ods. 1 SSP nepriznal a žalovanému ich náhrada nevyplýva zo zákona. Ďalším účastníkom náhradu trov konania nepriznal s poukazom na § 169 a contrario, keďže im nevznikli trovy v súvislosti s plnením povinností.

24. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.